

สถานะของหนังสือตักเตือน กรณีหลีกเลี่ยงการตรวจคัดกรองโควิด - 19

โดยนายปกครอง

โควิด - 19 ไวรัสเพศฆาตตัวร้ายที่ทำลายและคร่าชีวิตผู้คนทั่วโลกไปเป็นจำนวนมาก ...
จะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลาสองถึงสามปีที่ผ่านมา ได้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ครั้งใหญ่ของโลก ซึ่งส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว ปัจจุบันเวลาที่จะไปไหนมาไหน สิ่งที่ขาดไม่ได้ยิ่งกว่ากระดาษซึ่งสามารถใช้มือถือโอนเงินแทนได้ ก็คือ หน้ากากอนามัย และก่อนจะเข้าสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ทำงานก็ต้องผ่านด่านการตรวจวัดอุณหภูมิเพื่อคัดกรองโรคเบื้องต้น นอกจากนี้ ยังมีตัวช่วยสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงโดยสามารถใช้ชุดตรวจ ATK เพื่อทราบผลในเบื้องต้นได้ นี่คือนวัตกรรมที่เกิดขึ้นกับชีวิตประจำวันของเราในช่วงที่ผ่านมา จนกลายเป็นความเคยชินหรือเป็นความปกติใหม่ไปแล้ว ...

แต่ทว่า ... มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดก็อาจมีปัญหาเรื่องการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกิดขึ้นได้ เช่นในคดีที่นำมาฝาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานะของหนังสือว่ากล่าวตักเตือนเจ้าหน้าที่ซึ่งหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนมาตรการตรวจวัดอุณหภูมิเพื่อคัดกรองโควิด - 19 ก่อนเข้าที่ทำงาน ว่าเป็นการกระหนาบสิทธิของผู้ถูกตักเตือนหรือไม่ เพราะจะส่งผลต่อการเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีและการรับคำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองต่อไปด้วย

มูลเหตุเรื่องนี้เกิดขึ้นจาก ... หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งได้รับแจ้งจากฝ่ายบุคคลว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่าย ปฏิเสธรับการตรวจคัดกรองโรคโควิด - 19 โดยไม่ยอมตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายที่ประตูทางเข้าของสำนักงาน อันเป็นพฤติการณ์ที่ขาดความตระหนักถึงสภาวะของโรคระบาดและขาดความรับผิดชอบต่อสังคมและเพื่อนร่วมงาน หัวหน้าหน่วยงานจึงมีหนังสือว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดี และขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งแจ้งว่าหากไม่ปฏิบัติตามอาจดำเนินการทางวินัยต่อไป

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหัวหน้าหน่วยงานฟังความข้างเดียว โดยไม่เปิดโอกาสให้ตนได้ชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น จึงยื่นอุทธรณ์หนังสือว่ากล่าวตักเตือน แต่หัวหน้าหน่วยงานแจ้งว่าหนังสือว่ากล่าวตักเตือนกรณีของผู้ฟ้องคดี เป็นเพียงการดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีใช่เป็นการลงโทษทางวินัยและมีใช่เป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามที่กฎหมายกำหนดได้

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย โดยอ้างว่าหนังสือว่ากล่าวตักเตือนทำให้ตนได้รับความเสียหายในทางชื่อเสียง กระหนาบต่อขวัญกำลังใจและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน อีกทั้งกระหนาบต่อการได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งถือเป็นเรื่องหนึ่งที่ยกออกจากกรณีการถูกลงโทษทางวินัย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนหนังสือตักเตือนที่พิพาท

 คดีนี้ ... ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนว่า **หนังสือว่ากล่าวตักเตือนกรณีใดถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่กระหนาบสิทธิของผู้รับคำสั่ง และหนังสือว่ากล่าวตักเตือนกรณีใดไม่ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง**

ก่อนที่จะอ่านผู้อ่านจะเอนเอียงไปทางฝ่ายใด เราไปดูคำวินิจฉัยของศาลท่านกันเลยดีกว่าครับ

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลปกครองมีอำนาจรับคำฟ้องในคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งต้องพิจารณาก่อนว่าหนังสือว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดีนั้น มีลักษณะเป็นคำสั่งที่กระหนาบสิทธิหรือทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายตามฟ้องจริงหรือไม่ เพราะหากกระหนาบสิทธิหรือทำให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ก็ย่อมอยู่ในอำนาจที่ศาลปกครองจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

เมื่อศาลได้พิจารณาเนื้อหาของหนังสือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มีลักษณะเป็นเพียงการ ว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดีและขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามมาตรการของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด และ แจ้งว่าหากยังปฏิบัติลักษณะเช่นนี้ซ้ำอีกจะดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับของหน่วยงานต่อไปเท่านั้น ผู้ฟ้องคดียังมิได้ถูกดำเนินการทางวินัยแต่อย่างใด หนังสือว่ากล่าวตักเตือนดังกล่าวจึงมิใช่การลงโทษทางวินัย และมิใช่การใช้อำนาจตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชาที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่จะถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งผู้ฟ้องคดีจะใช้สิทธิฟ้องศาลให้เพิกถอนได้

ในส่วนข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า หนังสือดังกล่าวจะกระทบสิทธิในการประเมินผลปฏิบัติงานประจำปี เนื่องจากทำให้ถูกตัดคะแนนประเมินตามประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผล การปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน รวมทั้งยังกระทบต่อการเลื่อนตำแหน่งตามระเบียบของหน่วยงาน ซึ่งกำหนดว่า พนักงานที่มีสิทธิจะได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยหรือได้รับการตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 1 ปี ก่อนการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง นั้น **จะต้องเป็นการตักเตือนที่มีผลมาจากการสอบสวนทางวินัย** โดยเป็นกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ส่วนกรณีหนังสือว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดียังไม่ได้มีการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี ประกอบกับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างมาในคำฟ้องก็ยังไม่เกิดขึ้น โดยเป็นแต่เพียงการ คาดการณ์ของผู้ฟ้องคดีถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น

ดังนั้น หนังสือว่ากล่าวตักเตือนที่พิพาทจึงยังไม่กระทบสิทธิของผู้ฟ้องคดีทั้งในการประเมินผลปฏิบัติงานประจำปีและในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง **ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่ใช่ผู้เดือดร้อนหรือเสียหาย** หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองสูงสุด จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คบ. 39/2565)

บทสรุปที่ได้จากคดีดังกล่าว

1. หนังสือว่ากล่าวตักเตือนซึ่งยังมิได้มีการดำเนินการทางวินัย มิใช่การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้รับคำสั่งหรือผู้รับหนังสือ จึงมิใช่คำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ฉะนั้น ก่อนออกคำสั่งไม่จำต้องแจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสเจ้าหน้าที่ได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด

2. หนังสือว่ากล่าวตักเตือนหรือคำสั่งว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้รับคำสั่งที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง จะต้องเป็นการตักเตือนที่มีผลมาจากการสอบสวนหรือดำเนินการทางวินัยแล้ว โดยเป็นกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จึงให้มีคำสั่งว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งต่างจากการว่ากล่าวตักเตือนและขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคที่หน่วยงานกำหนดไว้ ซึ่งมีได้กระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้รับคำสั่งในอันที่จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งได้

3. กรณีความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ยังมิได้เกิดขึ้น หากแต่เป็นการคาดการณ์ว่า อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตในลักษณะที่ไม่แน่นอน เช่น คาดการณ์ว่าตนจะถูกตัดคะแนนประเมินทั้งที่ยังมิได้เกิดขึ้น ย่อมไม่อาจถือเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

ท้ายนี้ หวังว่าท่านผู้อ่านคงได้รับประโยชน์และสาระความรู้จากนายปกรองไปไม่มากก็น้อยนะครับ ... แล้วพบกับสาระความรู้ดีดีจากคดีปกรองที่น่าสนใจกันได้อีกใหม่ ... ในโอกาสหน้า พลาดไม่ได้ !!

(ปรึกษาคดีปกรองได้ที่ ... สายด่วนศาลปกรอง 1355 หรือสนใจอ่านบทความเรื่องอื่น ๆ ได้ที่ www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกรอง)
